

jeg et Forslag om, at 9000 Rd. skulde anvendes til Fripladser for Uformuende. Thinget for- kastede det, hvad man jo maatte finde sig i; men det er dog muligt, at den Tanke, som laa til Grund for Forslaget, siden har kunnet bane sig Vej til en bedre Forstaaelse, end den- gang var Tilfældet. Er det ikke saa, at den Smule Understøttelse, der ydes disse Skoler, gives næsten idelukkende til velhavende Bøn- der, og kunde man dog ikke ogsaa derigjennem komme til at yde de Uformuende nogen Gavn af disse Institutter? Seg nærer det Haab, at naar Forslaget fremkommer paany, jeg da vil faae virksom Bistand af vor høitærede Krigs- minister; thi jeg troer, at et saadant Forslag vilde bevirke, at mange fattige unge Mænd vilde have de fornødne Kundskaber for at kunne komme ind paa Corporalskolen osv. og gaae den militaire Vej, saa at det ogsaa fra dette Standpunkt betragtet vilde have sin store Betydning. Om Skolerne forøvrigt dette: Jeg troer ogsaa, at man kan faae for Meget af det Gode; jeg troer, at man, istedetfor at samle de gode Kræfter i denne Retning, for- meget spreder dem og i det Hele mere arbej- der paa at oprette mange Skoler end befæste dem, man har. Naar f. Ex. saaledes unge Lærere, nylig udgaaede af et Seminarium, op- rette saafaldte Folkehøjskoler, uden at have de fornødne Kundskaber eller den fornødne pæda- gogiske Erfaring, da troer jeg ikke, dette kan kaldes heldigt. Seg vil antage, at det vil blive nødvendigt, forsaavidt Staten — og det er nødvendigt — vedbliver at hjælpe Sagen frem, da at indskrænke det til visse betydeli- gere Anstalter i de forskjellige Amt, og ikke sprede det altfor meget; min erede Gjenboers (Kjær) Yndlingstanke vilde dette ikke komme i veien. Tilfuddet til Almuefolevæsenet forøges stadig. Dette giver os Anledning til ogsaa at tænke paa, om ikke Udbyttet deraf kunde blive betydelig større, end det hidtil har været. Derjom man vilde give Præsterne Noget at bestille istedetfor det, man har befriet dem for, Noget, der ligger dem langt nærmere, Reli- gionsundervisningen, vilde stille Lærerne friere med Hensyn til deres Undervisning, vilde gjøre dem mere bundne med Hensyn til deres Ind- tægter, give andre Regler i saa Henseende, og

derjom der blev et andet Tilshyn — forsaavidt der skal være et Tilshyn — ikke et Tilshyn af Biskopper eller Provster, Sanginspektører og Gymnastikinpektører osv., saa troer jeg, at man vilde virkelig komme en heel Deel videre i den Retning, end man nu gjør. Men den hele Be- tragtning af vort Skolevæsen samler sig deri, at det er for doctrinært anlagt, ligesom Biske- visitationerne — naar han, den høitærede Mand, maa eftersee 7 à 8-aarige Drenges Kræfter paa Tavlen — til Professoren, naar han dicterer sine lærde Tilhørere de nyeste Opdagelser paa Videnskabens Gebeet. Og maatte vi ikke meget mere nærme os dette, at det anlagdes saaledes, at vi faae dygtige Kræf- ter frem ogsaa fra andre Lag i Samfundet, nedenfra, og navnlig saaledes, at Midlerne, uden at gives til virkelig Uformuende, samles saaledes sammen, at de Uformuende vir- kelig ved de Midler, som Staten har givet dertil, kunne hjælpes frem uden Nærings- forger.

Under § 24 skal jeg kun omtale en enkelt Ting, og det er Spørgsmaalet om Livrente- og Forsørgelsesanstalten. Seg henviser i saa Henseende til Anmærkningerne, Sp. 759—62. Havde disse Anmærkninger været mig for- staaelige, havde jeg ikke behøvet at bringe Spørgsmaalet frem her, men de ere mig ikke forstaaelige; maaskee den høitærede Finants- minister derfor vilde giye mig, om der ikke var Andre, der i den Henseende trængte til Oplysninger, en noget nærmere Forklaring. Der siges i disse Anmærkninger, at en Om- ordning af Bestyrelsen for Livrente- og For- sørgelsesanstalten maatte være nødvendig. Seg antager, at hvad der er endnu meget mere nødvendigt, er at faae oplyst, om ikke en Omordning af Statutterne for disse Anstalter er nødvendig. Et lignende Forlangende som det, der iaar er stillet om en første Direc- teur for denne Anstalt, blev som bekiendt stillet for to Aar siden, og da nægtede Finantsud- valgets Fleertal at gaae ind paa Sagen. Maaskee det maatte være mig tilladt at op- læse blot et Par Linier. Det omtales, at den femogtyveaarige Periode for disse An- stalters Virksomhed er udløben, og at det der- for vil være nødvendigt at faae en klar og